

~~11-58~~ EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.
VITEBERG.

11-58

SIGNAT. clvccccxiii.

*Quod bonum, faustum, felix, fortunatumq̄,
ac imprimis PACIFICUM sit!*

SEPTEM PRIORA
**PROGYMNA-
SMATA APHTHO-
NIANA**

argumento Irenico

accommodata:

unâ cum

quibusdam

DESIDERIIS, VOTIS, OMINIBUS

DE PACE,

In Gymnasio Elisabetano

a.d.VIII.Cal.Septembr.

An. Chr. clō Ibc XLIV,

recitanda,

Indicit

M. ELIAS MAJOR

Rector.

BRESLÆ, Exprimente BAUMANNO.

Lecturis, à DEO Pacem: à se obser-
vantiam, officia, Amorem.

*S*perant naturam rerum fieri id posset, ut regiones ipsa
aut provincia, primùm cogitatione aliquid comple-
terentur, deinde quicquid sentirent, obviis narra-
rent, & in aures quaslibet exonerarent: crediderim
equividem terram nostram Germaniam, immò verò,
quanta quanta ea est, Europam, rogatã ab aliquo; Ecquod in presenti
donum præ ceteris omnibus, à DEO sibi dari atq; impertiri cupiat? re-
sponsuram: Pacis donum. Ecquod deinceps munus sibi dari cœlitus
expetat? dicturam: Pacis munus. Ecquid porrò ut adminiculan-

s. Taub. te Supremi Numinis clementiã sibi eveniat, exoptet? cum Poëta a.
manno, exclamaturam:

Sched.

Pax sit! votorum hoc nobile votum est.

pag. 291.

Una Salus Paci. Bellum te spernimus omnes.

*Eat nunc quis, & magno miretur opere, cur in eligendo the-
mate, in quo pertractando, pubis litterariæ hoc tempore versaretur in-
dustria, placuerit nobis, ut ceteras materias omnes, scitias quamvis
illas & sanè multas, Pacis argumentum occuparet. Quæ totius
Europa vox est, eã conducere arbitror Gymnasi etiam nostri circumso-
nare parietes. Idq; eò diligentius atq; ardentius, quò pluribus jam
annis, tot clades atq; exitia à bello isto infelicissimo, sentimus. Excu-
sare ipse Ulysses videtur eum militem, quem capto tandem illo per omnes
gentes claro, atq; invidia capace Ilio, bellorum tædet.*

b. Apud
Senecam
Troadi-

Veniam, inquit, b. dabis, quod bella per hiemes decem,

Totidemq; messes, jam senex miles timet,

Aliasq; clades rursus. -----

bus v.

Nos meliori jure tædeat, quorum temporibus bis, & propè amplius Tro-

549.

ja expugnari poterat. Bibliothecæ Historicæ, accuratissimæ illius, Con-

c. lib. 12.

ditor locupletissimus Diodorus Siculus, c. cum bellum Peloponnesia-

cap. 38.

*cum describere aggrediretur, nominare ausus est, bellum omnium,
quæ historiis celebrata novimus, diuturnissimum. At quot
tandem*

tandem annos Poloponneso hac incubuit calamitas? Nemo justius hoc nobis dixerit Thucydide, qui & bello supervixit, & majorem ejusdem partem ordine, ut qualibet gesta sunt, secundum astatas hiemesque scripsit, additurus etiam, quae postremis annis gesta sunt, nisi praecellosos hos conatus mortis elusisset invidia. Hic igitur, anni, inquit d. bel-
li hujus septem in universum & viginti fuerunt. Jam quoad longissime potest mens nostra respicere spacium praeteriti temporis, & infantia, ut sic dicam, nostratis belli memoriam recordari ultimam: inde usque repetentes, parem jam propemodum videmus utriusque durationem. Quo tam longinquo tempore, quae & quanta mala hominibus, agris, oppidis, regionibus sint importata, cum hic non sit dicendi locus: quamquam res ipsa plorari potius, quam dici possit: id tamen nemo justus rerum estimator nos reprehenderit, si id, quod à Valerio Maximo, e. verissime scriptum arbitror, Coelum ex nubilo serenum hilari adspectu sentiri; bellum pace mutatum, plurimum gaudii afferre, cogitantes, ea de re meditationes, desideria, ac vota nostra in medium produxerimus, quae adeptae, albæ Gallinae, quos adagio f. nominat, filios nos censuerimus. Sed fortasse argumenti hujus, & quasi materiae praesentis vicem anxius tantopere esse non debebam. Formam cum circumspicerem, haut difficulter in mentem mihi venit celebratissimi illius Sophistae Aphthonii. Cujus decem & quatuor Progymnasmata cum rei cuicunque, quae sermone sit explicanda, sine magno negotio accommodari sese patiantur: causa nulla fuit, cur hanc operam tam amabili Pacis negotio abnuerent. Tentata sunt, brevitatis conservanda causa, priora septem scilicet: Fabula, Narratio, & reliqua: suggererunt ea stilo exercendo, quae subjicio.

FABULARUM longè aptissima praesenti instituto ea visa est, quae Agricolaam introducit, proposito sarmentorum fasciculo, filiis suis & de Concordiae robore insuperabili, & de disfidiorum infirmitate notabili concionantem. O salutarem doctrinam, & magnis exemplis saepe probatam quidem, saepius tamen neglectam! Nec tamen ea propter hoc quovis saeculo dissimulandam. Et videatur non

d. lib. 5.

e. lib. 4.
cap. 2.

f. Juve-
nal. Sat.
13. v. 14 l.

magis sententia huc pertinens, quam oraculum quoddam aut vaticinium de Imperio Romano, apud Sallustium, sive, quicumque is fuit, auctorem g. orationum ad C. Cæsarem de Repub. ordinandâ. g. Vide Lipf. lib. Nobis in presens locum, in quo pluribus similitudinibus res eadem i. Var. claratur, ex oratione Joannis Antonii Campani Episcopi Interamniensis in conventu Ratisbonensi ad Fridericum III. Lect. teramniensis in conventu Ratisbonensi ad Fridericum III. cap. 8. Imp. Augustum habitâ, placet adducere. Sic igitur ille: h. Discordibus, inquit, nulla spes est; quia nullæ sunt corporum vires, ubi corpora corpora esse desierunt. Et direpta atq; avulsa membran non modo robur amisere omne, sed specië i. Orat. quoq; ipsam membrorum pulcritudinemq; perdididerunt. Turcic. Cum puer Cyri Regis in Euphrate fluvio latissimo esset pag. 39. submersus; iratus Rex, derivari flumen in CCC. circiter fossis, & trajici à pueris usquequaq; juslit. Ita qui collectus, atq; in latitudine ingenti formidabatur, in tot divisus partes, passim etiam à pueris contemnebatur. Nec ullum est robur tam firmum, atq; solidum, quod divisum non debilitetur, non cadat, non dissipetur. Ignis in stipites segregatus, extingvitur: domus in lapides divisa, corruit: Navis in tabulas discissa demergitur: Deniq; nihil est, quod non concordia constet, discordia cadat. Dicam fidenter, & dicam verè: in una concordia Germaniæ sita est omnium Christianorum salus.

NARRATIONIS Exemplum eligere libuit celebratissimam illam Historiam Thraſybuli, qui Atheniensium Remp. non tantum bello illo Peloponnesiaco miserrimè concussam, sed & finito illo à triginta tyrannis sceleratissimè vexatam, lege oblivionis lata, quam ævniſta vocant, felicissimè pacavit. Cujus historiae compendium ex Diodoro Siculo, Æmiliò Probo & Justino conscribi curavimus. Plures Auctores, qui eandem rem commemorarunt, laudati, videri possunt in Justino CL. Bernecceri, capite 10. libri quinti. Ex i. Capito quibus hoc loco unus mihi nominandus videtur M. Tullius, qui eandem discordiarum oblivionem, sive, ut alii nuncupant, i. præteritorum

torum abolitionem, suis quoque Romanis commendatum iovit, ora-
tione, quæ exstat apud Dionem libro quarto & quadragesimo. Me-
minit verò ipse, qui habuit, Senator, & senex sexagenarius, initio ora-
tionis Philippicæ primæ, his verbis: Manendum, inquit, mihi sta-
tuebam quasi in vigilia quadam consulari, ac senatoria. nec
vero usque discedebam, nec à Rep. dejiciebam oculos ex eò
die, quo in ædem Telluris convocati sumus: in quo tem-
plo, quantum in me fuit, jeci fundamenta pacis: Athe-
niensiumque renovavi vetus exemplum; Græcum etiam
verbum usurpavi, quod tum in sedatis discordiis usurpave-
rat civitas illa, atque omnem memoriam discordiarum obli-
vione sempiterna delendam censui. Præclara tum oratio
M. Antonii, egregia etiam voluntas: pax denique per eum
& liberos ejus, cum præstantissimis civibus confirmata est.
Atque his ipsis Atheniensium Romanorumque exemplis veteribus, moni-
tam fuisse credi par est, Sacræ Cæsareæ Romanæ Majestatis
hodiernæ & eximiam Sapientiam, & incomparabilem æquanimi-
tatem, quæ, ut, quanto studio turbanti Germaniæ otium, pacem, tran-
quillitatemque restituere annitatur, hoc quoque signo toti Christianorum
orbi ostenderet, hoc ipso Augusto mense ante annos tres, à universa
Ratisbonæ promulgavit.

CHRISTIAN quid rectius suggereret, quam insigne aliquod
Pacis elogium? Talia verò passim apud optimos auctorum occur-
runt plurima. Et collecta non pauca sunt à Theologorum hujus seculi
coryphæo Johanne Gerharde, illo in Locorum Tomo, k. in quo de
Magistratu Politico agit. Ex quibus familiam ducit allegatum caput
tertium & quinquagesimum Johannis Stobæi: unde Hymnum
suum Paci sacrum conflatuisse Hieronymum Vidam agnoscet, ac
mecum fatebitur, qui utrumque invicem contulerit. Sed ex tot pulcerrimis
re rerum encomiis, nullum arrisit magis versibus his Siliii Italici de-
cantatissimis

Pax optima rerum
Quas homini novisse datum est: Pax una triumphis
Innumeris potior.

*Qui versus indubiè in mentem suere Mantuano, cum hoc distichon
conderet:*

Gloria pace minor, minor est victoria pace:

Atq; aliquid pejus pace triumphus habet.

GNOMAM, sive SENTENTIAM, suggestit hic Versiculus:

Pacifico nihil est Principe amabilius.

*REFUTATIONI pariter & CONFIRMATIONI In-
serviit Historia Belli Macedonici, à Livio libris uno & trigesimo
duobusq; sequentibus descripta. Finis ejus Belli memoratu dignus
est, quem post annos quatuor illi imposuit T. Quintius Flami-
nius Consul Rom. qui Philippum Demetrii I. Filium Ma-
cedoniæ Regem ad tumulos, quos Cynoscephalas vocant (sunt
enim frequentium illæ collium contiguorum turbinata fastigia ex fi-
gure similitudine ita dicta, teste Plutarcho in Flaminio) praelio su-
dit, castris exiit, pacemq; à Romanis petere coëgit: quæ ei hac conditio-
ne data est, ut à tota Græcia abstineret, sua Macedonia contentus, Ro-
manisq; 1000. talenta penderet. Quo pacto non Athenienses modò o-
mni metu liberati sunt; sed & toti Græciæ leges, jura, ac Libertas de-
creto Romani populi restituta sunt: quod Decretum cum in quinquen-
nali Isthmiorum ludo pronunciatum esset, incredibile gaudium turba
secutum est, non modò jubentis vocem illam iterum iterumq; repetere,
sed & flores in Consulem presentem jacentis, & plaudentis, & deniq;
adeò clamantis, ut corvi aliquot forte supervolantes in stadium delapsi
sint.*

*LOCUM COMMUNEM Aphthonius definit oratio-
nem amplificatoriam eorum bonorum aut malorum, quæ adsunt alicui.
Monetq; similem esse locum Communem Deuterologiæ & Epilogo,
id est, Locum Communem non ab initio Orationis poni, sed tum demum,
cum res jam probata sit, ubi circa finem orationis eadem res propter af-
fectuum commotionem exaggeranda sit. Ejusmodi igitur erit noster
Locus Communis in Turbatorem Pacis Ptolemæum Tara-
xichorium, à quo prætextum potius, quam veram causam allegante
finximus bellum motum esse Salomoni Hesychio, eoq; pacto toti pro-
vincia vastitatem illatam.* *Atq;*

Atq; ita habent septem priora Progymnasmata, Aphtho-
niano ductu ab Adolescentibus totidem tractanda, His adjunge-
mus pueros aliquot, pro pace vota facturos plerosq; omnes, ex au-
dienda, quod pie speramus, ab eo, qui l. ab ore infantium & lacten- l. Pl. 8. 3.
tium fundatam disposuit laudem. Materias illas cum personis
subjuncta doceto series. Recitationibus hisce Irenicis, destina-
tae sunt crastini matutini hora octava & nona. Quae recitationes, ut
cum Ornatiores, tum feliciores sint, dicturis opus esse intelligo audito-
rum frequens, honoratum, benevolum.

Agite igitur Viri Strenui, Magnifici, Nobilissimi,
Amplissimi, Reverendi, Excellentissimi, Clarissimi, Spe-
ctatissimi, Humanissimi: agite, antiquam vestrum obtinete, &
quod commodo vestro fiat, iterum ad Gymnasii Elisabetani
Auditorium supremum visite, alumnos nostros, qui singularis ve-
ster favor est, audite, ipsorumq; vota tacitis vestris suspiriis prosequi-
mini. Nos quemadmodum iterum splendidam vestram honoratamq;
praesentiam magno nobis ornamento ducemus; ita vicissim Magnifi-
cas vestras, Nobilissimas, Reverendas, Spectatissimasq;
Dignitates, nos, quibus poterimus observantiae, honoris, obsequii,
officii, & amoris generibus, colemus, dubii, utrum Auctoritatem ve-
stram venerabilem potius suspiciamus, an comitatem amabi-
lem exosculemur. P. P. Vratislaviae IX. Cal. Septemb. An.
CIC IDC XLIV.

Series Personarum & Materierum.

Johannes Christophorus à Rhediger / PROLOGUS, praemisissis brevi causis institu-
tae hujus Exercitationis scholasticae, Auditorii benevolam attentionem
captabit.

Casparus Adamus ab Arbat / Psalmum LXXXV. Latine & Germanice dicet.

Matthias Niesel Vratislav. δοξολογίαν & Votum Ecclesiasticum, Sirac. 50. v. 24.
seq. annotatum, & Germanicis versibus paucis expressum, repetet.

Carolus Sigismundus à Reichel &

Sigismundus Kopper Vratislaviensis, Votum Theocriti, ex ipsius Idyllio 16.
ille Latinis, hic Germanicis versibus proferet. Johan-

Johannes Wagentnecht Vratislaviensis
 Joachimus Merger Greiffenbergensis
 Adamus V Venceslaus á Reichel
 Johannes Jacob. Crusius Landshut.
 Laurentius Brand Vratislaviensis
 Christianus Fölschel Vratislaviensis.
 Carolus Ortlob Olsnensis

supra di-
 ctatione
 recitab. } FABULAM.
 NARRATIONEM.
 CHRIAN.
 GNOMEN.
 REFUTATIONEM.
 CONFIRMATIONEM.
 LOCUM COMMUNEM.

Johannes Ernestus Haunold / &
 Johannes Georgius Schickfuß / &
 Maximilianus Döring Vratislaviensis, Cationem Ecclesiasticam Berleshe vns
 Frieden genädiglich / ille Latinis : iste & hic Germanic. versibus expriment.

Johannes Daniel Major, &
 Christianus Franc Vratislavienses, ex Anagrammate hoc
 FERDINANDUS TERTIUS, CAESAR INVICTUS:
 TU RUS DIC RIDENS CIVI : SUNT FATA SERENA :
 factum carmen, ille Latinum, hic Germanicum recitabit.

Daniel Hagemüller / &
 Daniel Pfeiffer Vratislavienses, ex alio Anagrammate,
 FERDINANDUS TERTIUS
 FERDINANDUS RE TITUS

paucos versiculos confectos, ille Latinos, hic Germanicos referet.
 Johannes Sigismundus **Kozycski** á **Kozycze Trojanowe** / Eques Polonus,
 EPILOGUS Gratiis Honoratissimo Auditorio officiosissime persolutis,
 quamvis Pacis nunc negocium videatur esse perdifficile, de Omnipoten-
 tiâ tamen DEI bene sperandum asseret, & duorum Augustissimorum Mo-
 narcharum Cæsaris Romani, Regisq; Poloniae, summam voluntatem cu-
 piditatemq; Pacem Christiano orbi restituendi, optimis ominibus prose-
 quetur, conclusurus suam oratiunculam Hexasticho ex hoc Anagrammate
 elaborato:

VLADISLAUS QUARTUS REX POLONIAE:
 QVIS ILLE ORNATUS A DEO ? LAURUS, PAX.

Ung. VI 58 (10)

ULB Halle 3
002 686 287

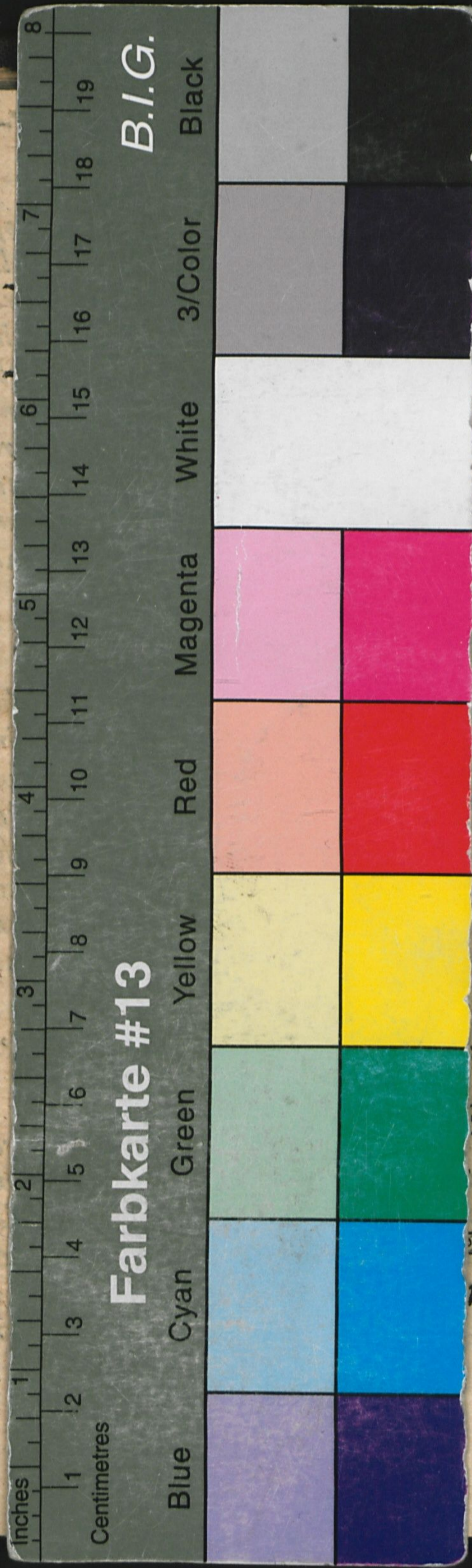

Sb,

VD17
Sep. 2000 Pd.

felix, fortunatumq;
IFICUM sit!

PRIORA
MNA-

PHTHO.
NA

Irenico
odata:
um
dam

TIS, OMINIBUS
ACE,
Elisabetano
.Septembr.

IOC XLIV.
nda
cit

S MAJOR
OR.

ente BAUMANNO.